

**Албул І.В.,
к. пед. н., доцент,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
доцент кафедри соціальної педагогіки,
соціальної роботи та історії педагогіки,
м. Умань**

«ЗАХИСНИК ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ» ЯК ПРОФЕСІЙНА РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Найвідповідальнішою роллю соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є «захисник прав та інтересів дітей». Вона передбачає використання всього арсеналу правових норм для захисту прав та інтересів дітей, в тому числі реалізацію юридичної відповідальності щодо осіб, які вдаються до прямих чи опосередкованих протиправних дій щодо дитини. Забезпечуючи право кожної дитини жити у сімейному оточенні, соціальний педагог у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, залежно від життєвої історії конкретної дитини, виконує наступні дії: встановлює її статус (за необхідністю); сприяє якнайшвидшому усиновленню, працює з потенційними усиновителями; лобіює питання передачі дитини до прийомної сім'ї чи будинку сімейного типу; оформляє документи для встановлення опіки (піклування) над дитиною; контролює питання призначення, оформлення та здійснення соціальних виплат дітям; за необхідності надає консультації після передачі дитини до прийомної сім'ї чи будинку сімейного типу іншим соціальним працівникам, що здійснюють соціальний супровід цих сімей. Не менш важливим завданням є діяльність педагога стосовно призначення і оформлення соціальних виплат дітям. Така робота здійснюється у випадку смерті батьків (одного з них) і передбачає розшук трудових книжок батьків, співпрацю з органами праці та соціального захисту населення. Значний обсяг робіт соціального педагога в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із захисту житлових та майнових прав дітей. Основними діями соціального педагога щодо зазначеного, можуть стати такі: попередження випадків відчуження житла і

майна, що є власністю дітей, з порушенням їхніх прав, через збір та передачу в органи опіки та піклування відповідної інформації; збір та підготовка необхідних документів для установа опіки над майном і житлом дитини в передбачених законом випадках; розроблення і здійснення самостійно або у співпраці з іншими державними органами виконавчої влади заходів щодо забезпечення законних інтересів дітей, контроль за виконанням цих заходів; сприяння притягненню у встановленому законом порядку до відповідальності осіб, які допустили порушення житлових та майнових прав дітей; представництво інтересів дітей в суді у випадках, визначених законом; надання іншим державним органам, установам та організаціям незалежно від форм власності, громадським організаціям та громадянам практичної та методичної допомоги, консультацій з питань захисту житлових і майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Соціальний педагог повинен тримати під контролем наявність необхідних документів для отримання випускником закладу для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (школи-інтернату), житла відповідно до чинного законодавства. У разі їх відсутності він повинен вжити всіх заходів для оформлення чи дооформлення перерахованих документів: розпорядження голови адміністрації району про направлення неповнолітнього у заклад для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; довідки про реєстрацію дитини за місцем проживання до її влаштування у заклад; акта первинного обстеження житлово-побутових умов житла на момент влаштування дитини; довідки про закріплення житлової площі за неповнолітнім (якщо така є чи закріплення відображено у розпорядженні голови адміністрації району, а якщо житло не було своєчасно закріплено, то поновити документи про реєстрацію матері і батька за місцем проживання на момент народження дитини); довідки, яка підтверджує перебування дитини у закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, строки перебування.

Отже, серед розмаїття професійних ролей соціального педагога у роботі з дітьми-сиротами, роль «захисник прав та інтересів дітей» є найвідповідальнішою.